

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' במדבר כ"ז אייר תש"פ

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 631

פנינים יקרים

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' (א, א) אמרו חז"ל במדרש (א, י) כל מי שאינו עושה עצמו כהפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני, אמנם חז"ל מלמדנו שנעשה עצמנו כהפקר אבל לא שיפקיר את האחרים, וד"ל.

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' (א, א) איתא במד"ר (א, י) התורה ניתנה באש במים ובמדבר, מה אלו חנם לכל באי עולם כך דברי תורה, הדרש בזה כי למוד התורה אמרו חז"ל תורה מונחת בקרן זוית וכל הרוצה ליטול יבא ויטול זהו החנם וההפקר, אך את קניני התורה להיות דבר בעצם התורה יזכה לקיומו כדרשת חז"ל לעולם יעסוק בתורה אף שלא לשמה ומתוך השלא לשמה יזכה לבא ללשמה. (מתוך שפת אמת)

מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא בישראל (א, ג) הכתוב בא לרמוז אף שהיו מבן עשרים שנה גיל שמענישים כבר מן השמים עם כל זאת כולם היו ראויים לצאת לצבא לא היה בהם אחד שהיה בו חטא, שעליו ייאמר ומי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו (דברים כ) ודרשו חז"ל (סוטה מ"ג) הירא מעבירות שבידו. (מהר"ל צונז צ"ל)

איש ראש לבית אבותיו הוא (א, ד) מלת הוא אומר דרשני, דהוי ליה למימר יהיה, אלא הפסוק מציין בזה כי קרואי העדה נשיאי מטות אבותם ראויים מצד עצמם ראויים לתפקידם, לא מחמת העתיד ולא מחמת העבר אלא מחמת מעמדם העכשוי.

ויתילדו על משפחותם (א, יח) כאשר הרים השי"ת את ראשם נתעלו למדרגה גדולה וכמו גר שנתגייר כקטן שנוולד דמי, כידוע שאומרים משם היהודי הק' מפרשיסחא זצ"ל שקראו לו היהודי הקדוש לדברי שהאדם נתעלה בכל יום על משפחותם דהיינו על הדורות הקודמים להם.

והלויים למטה אבתם לא התפקדו בתוכם (א, מז) יוסבר בדרך מליצה אותם הרוצים להדבק בכורא יתב"ש בלי יגיעה בחשבם שיוכלו לזכות לדבקות הכורא על ידי רצונם בלבד - אבתם מלשון רצון כמש"כ ולא אבה סיחון (דברים ב, ל) לא ישיגו זאת, לא התפקדו בתוכם כלומר לא יזכר ולא יפקד בתוכם בפנימיותם רק דמיונות שוא ח"ו, השי"ת יעזרנו להבין מה שאמר החסיד בחובת הלבבות: שלא יוגמר הענין בספור רק במעשים.

אך את מטה לוי לא תפקד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל (א, מט) בתחילת הפרשה נאמר שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם, אך במטה לוי נאמר לא תפקד וכו', הטעם ע"פ האמור באוה"ק, החוטא גורם בחטאו כפיפת ראש כי שפלה היא לכך נאמר שאו להעלותם מלשון נשיאת ראש לתקן חטא העגל, אך שבט לוי שלא היו מעורבים בחטא העגל לא הוזכרו לנשיאת ראש לכך נאמר את מטה לוי לא תפקד, כלומר אין צורך לפקוד ואת ראשם לא תשא אינם זקוקים להרמת הראש, וגם לכך לא נאמר לגלגלותם כענין של תקון.

אך את מטה לוי לא תפקד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל (א, מט) רמז הכתוב שלא ישוו את עצמם כנגד בני ישראל לראות את עצמם יותר חשובים מכל עדת בני ישראל אלא שיהיו בתוך בני ישראל ויסתכלו כלפי מעלה להיות עולה ומתעלה בעבודתו יתב"ש.

איש על דגלו באתת לבית אבותם יחנו בני ישראל (ב, ב) סוד מה שמגביהים הספר תורה ומראים כתיבתו לעם, לפי שיש בס"ת ששים ריבוא אותיות וישראל ששים ריבוא נשמות. כל נשמה ונשמה מושפעת מאות אחת וכשרואה אותה אות מושכת לו שפע על ידי אותה ראייה, מצא מין את מינו וניעור. (שפתי כהן לתלמיד האריז"ל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א אצל אבי שביע' של פסח קשל"ו ה'תק"א לזכר ס"א א.א.

ו

כל ענין זה שייך גם בהתקשרות אל הצדיק אמת. שבזמן שיש לנו תועלת והנאה ממנו עלינו לזכור ששכינתא בגלותא, ואנו חיים בכאבים ובאלמנות חיות. אולם למעשה בזמן הטוב אנו שמחים, כי היות שאדם רוצה להחליץ מהצרות ומהכאבים שלו הוא לא זוכר שהצדיק הוא רק סיבה, והוא עושה אותו אליל, ורודף אחריו יומם ולילה, לא קשה לו לבוא אליו בלילה, ולא קשה לו לשבת אצלו ביום ולהזניח את הפרנסה שלו, הכל בגלל שיש לו אינטרס של חלומות של ישועה שהוא הולך ומשיג אצלו. והוא שוכח שאת כל הישועות לא הצדיק נותן לו, רק הרבש"ע שולח לו סיבה באמצעות הצדיק כדי שיזכור שיש 'אחד' שהוא הנותן את הכל, וכדי שבאותו זמן שהוא מצפה לישועה בעזרת הצדיק לא יחיה באינטרס שלו שעבורו הוא רודף אחריו, רק באותו זמן הוא יחיה בדביקות, מתוך שיבין: איך בשר ודם יכול לתת כזו ישועה? ומזה - "אחזה אלוהה", מוכרחים להאמין שיש 'אחד' שהכל סיבה ממנו.

אבל דרכו של אדם שאם היתה לו ישועה הוא רודף אחרי הטבע, דהיינו אחרי האדם שהיה סיבה עבורו וגם אם הוא אומר "הרבש"ע יעזור" הוא לא זוכר אז מהרבש"ע, והראיה, שבזמן שהאינטרס שלו בצדיק פסק, והוא מונח בכאבים העמוקים שלו, הוא שוכח את כל הידידות, ואת הזמנים הטובים של

ה

כשיגיע הזמן שהרבש"ע יצטרך לגאול אותנו (וזה יגיע. למרות שעכשיו הכל שחור, זה יגיע) יקויים הפסוק "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו" שזה עמלק הנכד של עשיו. אין ספק שהפסוק הזה יתקיים. ובזכות מה, ע"י ש"נזכירה דודך מיון". אם בשעה שאנו באלמנות חיות נזכור את האהבה שהיתה לך אלינו ביציאת מצרים, את ביזת הים וקריעת ים סוף, שהים נקרא ליי"ב גזרים והמחיצות היו שקופות כמו זכוכית כדי שכל שבט יראה את שאר השבטים ולא יפחד שמא האחרים טבעו. וכמו שה' עשה לנו את הטובות הללו, כך יתקיים גם הפסוק "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו".

כשעמלק התנפל עלינו בצאתנו ממצרים הוא לא הכריז מלחמה, רק פתאום בא ("אשר קרד בדרד", דרך מקרה) והרג את כל אלו שבסוף המחנה, "ויזנב בד' כל הנחשלים אחריו". כך הרבש"ע יגלה עצמו פתאום לשפוט את עמלק. את כל אלו שיש להם עכשיו את הממשלה והם שולטים עלינו. ולא יהיה להם פתחון פה "למה לא הודעת לנו שאתה פותח במלחמה עמנו?", מכיון שגם הם באו על ישראל פתאום ולא נתנו להם אפשרות להתכונן.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

האינטרסים, ולא זוכר לשאוב מהזמנים הטובים שהיו לו, לזמנים הקשים. ומוזה נצמח פירוד לבבות. הוא לא לקח דוגמא מדור המדבר, שגם בזמנים הכי קשים זכרו את "מישרים אהבוד", את ביזת הים וקריעת ים סוף; ולא לקח דוגמא מדוד ויהונתן שהיה ביניהם אהבה שאינה תלויה בדבר שאינה בטילה עולמית, משום שגם בשעה שהיה להם הנאה זה מזה וחיו במצב של אינטרסים, הם היו מקושרים אל השורש; דהיינו: דוד לא שכח שזה לא יהונתן, ויהונתן לא שכח שזה לא דוד, כל אחד זכר שהשני הוא בשר ודם ואינו יכול להראות ניסים כאלו, ו"מבשרי - אחזה אלוקה" שהתשועה היא לא מדוד ולא מיהונתן. וכך הם היו מקושרים אל סיבת כל הסיבות. ולכן גם כשהיתה ירידה, למשל שאחד ביקש מהשני דבר מה שהוא חפץ, והיה בטוח בידידות ביניהם שיתן לו, והשני סבר שזה לא טוב עבורו ולא נתן - לא נהיה ביניהם פירוד. לפעמים בשעת הידידות הכי גדולה יש דברים שצריך לקחת מן האדם ולא לתת לו, כי זה לא טוב עבורו. ואם כי באותו זמן שהידידות פורחת לא אכפת לו שאין לו את הדבר ההוא, אולם אח"כ כאשר הידידות נחלשת נשאר לו הרושם שהידיד הזה קלקל לו את החיים, והוא שוכח איך מתבקש ממנו לנהוג - שכמו שבזמן האהבה הגדולה היה לו כ"כ טוב שגם את הכאב הזה הוא קיבל באהבה ולא ראה בו כאב, כך גם צריך להיות אח"כ כאשר האינטרסים כבר לא פעילים. רק היות שהאדם מחפש רק אינטרסים,

הוא שוכח שיש רבש"ע; ושוכח את ביזת הים, וקריעת ים סוף; ושוכח הכל. הוא זוכר רק את הנחשים והעקרבים - שהוא רצה שגם הם יתהפכו לביזת הים ולא עלתה בידו, ואינו מבין שכמו שקריעת ים סוף וביזת הים לא היו ע"פ דרך הטבע, גם הנחשים והעקרבים שיש לו גם זה לא דרך הטבע. והסיבה לשכחה זו היא, היות שבקריעת ים סוף וביזת הים הוא חי באינטרסים ולא שם לב שזה לא דרך הטבע, לכן כשנגמר המצב של ביזת הים וקריעת ים סוף הוא שכח הכל, ורק זוכר שמנעו ממנו טובה. הוא שכח שכל האהבה שהיתה בתחילה לא היתה תלויה בדבר, כי מאת ה' היתה זאת, והתועלת היא רק סיבה מאת ה' - והוא רדף אחר האדם. האדם הוא רק סיבה, וסיבה זה לא נצח, יש רק אחד שהוא נצח.

רק כאשר הרבש"ע יגאל אותנו אז יכירו כולם את הו-ה, דהיינו שכל האינטרסים שרדפו אחריהם היו רק סיבה מאת ה'. אף אדם לא יכול לתת כלום, ואם הוא נותן זה רק סיבה מאת ה', (יכול להיות שבגלל שהוא פגם הרבה וקלקל את הנשמות נתנו לו לתקן אותם, או מחמת טעמים אחרים), אבל מכל מקום האדם הזה שהרבש"ע נותן דרכו הוא תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם. ובגלל שהוא שוכח שהצינור הזה הוא 'חרפת אדם ובזוי עם', הוא חושב שהצדיק הזה הוא הבורא.

המשך פנינים יקרים

איש על דגלו (ב, ב) קוראים פרשת במדבר קודם שבועות זמן קבלת התורה משום שבה כתוב "איש על דגלו" היינו שידע כל אחד ויכיר את מקומו הראוי לו, והוא כעין מצות הגבלה שנצטוו בעת מתן תורה, וצריך כל אחד לזכור זאת כהכנה לקראת התורה.

איש על דגלו (ב, ב) איתא במדרש הה"ד אשא דעי למרחוק ולפעלי אתן צדק (איוב לו) ... יאמין האדם באמונה שלימה כי המקום שנמצא בו הוא המקום שהקב"ה בראו בכאן עבדו וכאן עיקר תיקונו. וזה הפירוש אשא דעי למרחוק - לזכור היכן ומהיכן שורש נשמתו, ועכ"ז לפועלי אתן צדק להצדיק את השי"ת ששלחו להיות כאן.

ונסע אהל מועד מחנה הלוי בתוך המחנות (ב, יז) מכיון שהתורה מונחת בארון שבאהל מועד צריך האהל מועד להיות תמיד בתוך המחנות באמצע, וכן מנהג ישראל שהבימה שקוראים בה בתורה היא באמצע בית הכנסת להודיע ולהראות שהתורה שווה לכל כמו שאמרו חז"ל שכל אחד יכול לזכות לתורה. (חפץ חיים) **כאשר יחנו כן יסעו** (ב, יז) ... כפי איך שמתנהג כשחונה בביתו כן יסעו כך יראה הנסיעה אל הרבי...

(עפ"י ספר החנוך-מצוה צה)

ואלה תולדות אהרן ומשה (ג, א) רש"י מביא דרשת חז"ל (סנהדרין יט) נקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, כמו שאמו הולידו רגע אחת נחשב כל ימי חייו לכנה וכן לאב וכן לרב אלא שאצל אב ואם מולידו פעם אחת אבל במלמדו תורה גדול כח הרב שמולידו בכל תיבה ותיבה מלבד כאשר האב הוא המלמד תורה שאבירתו קודמת לאבירת הרב.

(יגדיל תורה)

ויפקד אותם משה על פי ה' כאשר צוה (ג, טז) במספר בני ישראל לא נמנו רק עשירות ולא אחדים, ולכך כתוב לצבאותם שאין מחנה פחותה מעשרה וזה נפלא.

ויקח משה את כסף הפדיון (ג, טז) סעודת פדיון הבן שקולה כנגד פ"ד ימי תעניות, מרומז בפסוק ויקח משה את כסף הפדיון שהסעודה שעושים נחשבת פד-יום פ"ד יום של תענית...

(רבי מרדכי מנשכין)

ואיש את קדשיו לו יהיו וגו' (ה, י) היינו שכל איש ואיש מפעולותיו שעושה לא ישאר לו מאומה ורק עניני הקדושה שקיים בגופו ובממונו הם אותם שהוא שלו בעצם.

(אהבת חסד לח"ח)

וכתב את האלת האלה הכהן בספר ומחה אל מי המרים (ה, כ"ג) בואו וראו כמה גדול כח השלום, אמרו חז"ל גדול השלום שהמוחק אות אחת מן השם עובר בלא תעשה וכדי להטיל שלום בין איש לאשתו אמרה תורה וכתב הכהן ומחה אל מי המרים, לכך בני חז"ל זכרנו במדה זו לאהוב שלום ולדרוך שלום. שאין קץ למתן שכרן של אוהבי שלום ורודפיה.

ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכסף ישאו (ו, ט) ונבאר מצוה ועשו בדי עצי שיטים - לא יסורו ממנו. וגם נבאר טעם לא יסורו ממנו שהוא נגד הסברא כי הבדים צריכים רק לשאת הארון ממקום למקום משא"כ כשעומד במקום אחד. וצ"ל דהנה מצינו כי נושאי הארון היה הארון נושא את נושאי ובלבד שלא יסורו ממנו להיות מחובר לארון שהוא הת"ח ואז נושא את נושאי.

(תולדות יעקב יוסף)

ביום השלישי נשיא לבני זבולון אליאב בן חלן (ו, כ"ד) למה זכה זבולון להקריב שלישי לנשיאים לפי שחיבב את התורה והרחיב ידו לפזר ממונו ליששכר כדי שלא יצטרך שבט יששכר לפרנסה ולא יתבטל בלעסוק בתורה לפיכך זכה זבולון להיות שותף לתורה והיה חברו של יששכר.

(מד"ר נשא)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

02 - 5829688 ☎ פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

